

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

ว่าด้วยการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง

พ.ศ. 2557

เนื่องจากมาตรา 113 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้า พ.ศ. 2546 และมาตรา 68 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2550 บัญญัติให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาใช้บังคับโดยอนุโลมในกรณีที่ผู้ถูกลงโทษปรับทางปกครอง ไม่ยอมชำระค่าปรับทางปกครอง และโดยที่มาตรา 6 และมาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ประกอบกับกฎกระทรวง ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2542) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 กำหนดให้ผู้บริหารกิจการของหน่วยงานของรัฐเป็นผู้มีอำนาจในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึด หรืออายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้อยู่ใต้บังคับคำสั่งทางปกครองที่ให้ชำระเงินแก่หน่วยงานของรัฐ ดังนั้น เพื่อให้การใช้มาตรการบังคับทางปกครองดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ สำนักงานจึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 เป็นต้นไป

ข้อ 2 การใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามระเบียบนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- (1) การบังคับทางปกครองกับผู้อยู่ใต้บังคับคำสั่งทางปกครองให้เป็นไปตามหมวด 2
- (2) การยึดทรัพย์สินให้เป็นไปตามหมวด 3
- (3) การอายัดทรัพย์สินให้เป็นไปตามหมวด 4
- (4) การขายทอดตลาดทรัพย์สินให้เป็นไปตามหมวด 5
- (5) การถอนการบังคับทางปกครองให้เป็นไปตามหมวด 6

ข้อ 3 ในกรณีที่ไม่มีข้อกำหนดในระเบียบนี้ว่าด้วยวิธีการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่สามารถนำมาปฏิบัติได้ ให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการบังคับคดีของเจ้าพนักงานบังคับคดีโดยอนุโลม และให้คำวินิจฉัยชี้ขาดของเลขาธิการเป็นที่สุดท้ายหากเกิดปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ข้อ 4 ในระเบียบนี้

“การบังคับทางปกครอง” หมายความว่า การดำเนินการใด ๆ เพื่อให้ได้รับชำระเงินตามคำสั่งทางปกครอง เช่น การยึด การอายัด หรือการขายทอดตลาด

“ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครอง” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับมอบหมายจากเลขาธิการให้ดำเนินการบังคับทางปกครองกับผู้อยู่ใต้บังคับคำสั่งทางปกครอง

“ผู้อยู่ใต้บังคับคำสั่งทางปกครอง” หมายความว่า บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งถูกลงโทษปรับทางปกครองตามพระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้า พ.ศ. 2546 หรือพระราชบัญญัติทรัสต์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุน พ.ศ. 2550

“ยึด” หมายความว่า การกระทำใด ๆ ต่อทรัพย์สินของผู้อยู่ใต้บังคับคำสั่งทางปกครอง เพื่อให้ทรัพย์สินนั้นเข้ามาอยู่ในความควบคุมดูแลหรือครอบครองของผู้ดำเนินการบังคับทางปกครอง

“อายัด” หมายความว่า การสั่งให้ผู้อยู่ใต้บังคับคำสั่งทางปกครองหรือบุคคลภายนอกมิให้จำหน่าย จ่าย โอน หรือกระทำนิติกรรมใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน หรือสิทธิเรียกร้องที่ได้สั่งอายัดไว้ รวมตลอดถึงการสั่งบุคคลภายนอกมิให้นำส่งทรัพย์สินหรือชำระหนี้แก่ผู้อยู่ใต้บังคับคำสั่งทางปกครอง แต่ให้ส่งมอบหรือชำระหนี้ต่อสำนักงาน

“การขายทอดตลาด” หมายความว่า การนำเอาทรัพย์สินของผู้อยู่ใต้บังคับคำสั่งทางปกครองออกขายโดยวิธีให้สุ่ราคาเกินโดยเปิดเผย

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการสำนักงานหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมาย

หมวด 1

บททั่วไป

ข้อ 5 เลขาธิการเป็นผู้มีอำนาจสั่งหรือออกประกาศให้ดำเนินการบังคับทางปกครองตามระเบียบนี้ ทั้งนี้ คำสั่งให้ยึดทรัพย์สิน ประกาศให้ยึดทรัพย์สิน คำสั่งให้อายัดทรัพย์สิน คำสั่งให้ขายทอดตลาดทรัพย์สิน และประกาศให้ขายทอดตลาดทรัพย์สิน ให้ใช้ตามแบบที่กำหนดท้ายระเบียบนี้

ข้อ 6 การส่งหนังสือหรือการแจ้งคำสั่งตามระเบียบนี้ ให้ปฏิบัติตามหมวด 4 การแจ้งแห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

ข้อ 7 เมื่อมีคำสั่งเรียกให้ผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครองชำระเงิน หากถึงกำหนดชำระแล้วไม่มีการชำระโดยถูกต้องครบถ้วน ให้สำนักงานมีหนังสือเตือนให้ผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครองชำระเงินภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน โดยให้ระบุด้วยว่าถ้าไม่มีการปฏิบัติตามหนังสือเตือนดังกล่าว สำนักงานมีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึด आयัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครองเพื่อชำระเงินให้ถูกต้องครบถ้วนได้

การใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามวรรคหนึ่งสามารถดำเนินการได้ภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่สำนักงานรู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครอง หรือภายในสิบปี นับแต่วันที่สำนักงานออกคำสั่งให้ผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครองชำระเงิน

ข้อ 8 เมื่อครบกำหนดเวลาให้ชำระเงินตามหนังสือเตือนตามข้อ 7 ถ้าผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครองไม่ชำระเงินโดยถูกต้องครบถ้วน ให้สำนักงานเสนอรายชื่อบุคคลและตำแหน่งที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองต่อเลขาธิการเพื่อมีคำสั่งแต่งตั้งผู้ดำเนินการบังคับทางปกครอง ในการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน แล้วแต่กรณี

บุคคลซึ่งเสนอให้มีการแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งอาจเป็นเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอื่นที่มีความเชี่ยวชาญในการบังคับคดีหรือการบังคับทางปกครองก็ได้

ข้อ 9 เมื่อเลขาธิการลงนามในคำสั่งแต่งตั้งผู้ดำเนินการบังคับทางปกครอง คำสั่งให้ยึดทรัพย์สิน ประกาศให้ยึดทรัพย์สิน หรือคำสั่งให้อายัดทรัพย์สินแล้ว ให้ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองดำเนินการต่อไปตามระเบียบนี้

ข้อ 10 ให้ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองดำเนินการสืบหาทรัพย์สินของผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครองและประเมินราคาทรัพย์สินนั้นตามที่กำหนดไว้ในส่วนที่ 2 วิธีการประเมินราคาทรัพย์สินของหมวด 3 การยึดทรัพย์สิน

ในการสืบหาทรัพย์สินของผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครอง เลขาธิการอาจแต่งตั้งบุคคลอื่นที่มีโชพนักงานของสำนักงาน ให้เป็นผู้ร่วมดำเนินการหรือเป็นผู้ดำเนินการสืบหาทรัพย์สินก็ได้

ข้อ 11 การสืบหาทรัพย์สินของผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครองให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) ขอความร่วมมือจากธนาคารหรือสถาบันการเงิน เพื่อตรวจสอบบัญชีเงินฝาก หลักทรัพย์ หรือตราสารทางการเงินอื่นใดในธนาคารหรือสถาบันการเงินนั้น ๆ

(2) ขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่มีหน้าที่ ควบคุม ดูแล หรือเก็บรักษาหลักทรัพย์ สัญญาซื้อขายล่วงหน้า หรือตราสารทางการเงินอื่นใด เพื่อตรวจสอบทรัพย์สินดังกล่าวที่ปรากฏชื่อ

ของผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครอง รวมทั้งขอความร่วมมือจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ นายทะเบียนหลักทรัพย์และบริษัทหลักทรัพย์ เพื่อตรวจสอบหุ้นที่ปรากฏชื่อของผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครอง

(3) ตรวจสอบทรัพย์สินประเภทสังหาริมทรัพย์ของผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครอง โดยประสานงานกับหน่วยงานที่จัดทำทะเบียนหรือมีบัญชีควบคุมสังหาริมทรัพย์ดังกล่าว

(4) ประสานงานกับกรมที่ดินเพื่อตรวจสอบทรัพย์สินประเภทอสังหาริมทรัพย์ที่ปรากฏชื่อของผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครอง ครอบครัวของผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครอง เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิเรียกร้องซึ่งอาจยึดหรืออายัด และขายทอดตลาดเพื่อชำระหนี้ได้ โดยให้ตรวจสอบตามภูมิลำเนาของบุคคลดังกล่าว

(5) สืบหาทรัพย์สินอื่นของผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครองในสถานที่ประกอบกิจการบ้าน ที่อยู่อาศัย คลังสินค้า โรงงาน หรือร้านค้าขายของผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครอง หรือของครอบครัวหรือผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งอาจมีทรัพย์สินของผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครอง ไว้ในความครอบครอง

ข้อ 12 ให้ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองรายงานผลการสืบหาทรัพย์สินและผลการประเมินราคาทรัพย์สินของผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครองให้เลขาธิการทราบ โดยไม่ชักช้า

ข้อ 13 เพื่อประโยชน์ในการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ทรัพย์สินที่เป็นของคู่สมรส หรือที่เป็นของบุตรผู้เยาว์ของผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครองซึ่งตามกฎหมายอาจถือได้ว่าเป็นทรัพย์สินของผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครองหรือเป็นทรัพย์สินที่อาจบังคับชำระหนี้ได้ ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองอาจยึดหรืออายัด และขายทอดตลาดตามระเบียบนี้ได้

ข้อ 14 ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองต้องไม่ยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เจ้าพนักงานอื่นได้ยึดหรืออายัดไว้ก่อนแล้ว หรือทรัพย์สินที่มีกฎหมายบัญญัติให้ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

หมวด 2

การบังคับทางปกครองกับผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครอง

ข้อ 15 การใช้มาตรการบังคับทางปกครองกับทรัพย์สินของผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครองเพื่อการชำระค่าปรับทางปกครอง ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายในการยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สิน รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ให้ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองดำเนินการบังคับกับทรัพย์สินที่ก่อให้เกิดภาระค่าใช้จ่ายต่อสำนักงานน้อยที่สุดก่อน หรือดำเนินการตามที่กำหนดในข้อ 16

ข้อ 16 ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองอาจดำเนินการบังคับทางปกครองกับทรัพย์สิน (ถ้ามี) ตามลำดับต่อไปนี้ก็ได้

- (1) เงินฝาก
- (2) พันธบัตรหรือหลักทรัพย์
- (3) สัญญาซื้อขายล่วงหน้า
- (4) ตราสารทางการเงินอื่นใด
- (5) กรมธรรม์ประกันชีวิต
- (6) ทรัพย์สินที่มีทะเบียน เช่น ที่ดิน สิทธิการเช่า รถยนต์ เป็นต้น
- (7) ทรัพย์สินอื่นใดของผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครอง

หมวด 3

การยึดทรัพย์สิน

ส่วนที่ 1

วิธีการยึดทรัพย์สิน

ข้อ 17 ในการดำเนินการยึดทรัพย์สิน ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองอาจดำเนินการดังต่อไปนี้เท่าที่มีความจำเป็น

- (1) ค้นสถานที่ใด ๆ อันเป็นของผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครองหรือได้ครอบครองอยู่ เช่น สถานที่ประกอบกิจการ บ้าน ที่อยู่อาศัย คลังสินค้า โรงงาน หรือร้านค้าขาย เป็นต้น
- (2) ยึดและตรวจสอบบัญชี เอกสารหรือแผ่นกระดาษ
- (3) กระทำการใด ๆ เพื่อเปิดสถานที่ตาม (1) รวมทั้งตู้โทรศัพท์ หรือที่เก็บของอื่น ๆ

ข้อ 18 ให้ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองยึดทรัพย์สินของผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครองแต่เพียงพอกับค่าปรับทางปกครอง ค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายในการยึดทรัพย์สินและขายทอดตลาด และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ถ้าผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครองมีเพียงทรัพย์สินซึ่งไม่อาจแบ่งยึดได้ อันมีราคามากกว่าค่าปรับทางปกครอง ค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายในการยึดทรัพย์สินและขายทอดตลาด และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้ยึดทรัพย์สินที่วานั้นมาขายทอดตลาดทั้งหมด

ข้อ 19 ห้ามยึดทรัพย์สินของผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครองดังต่อไปนี้

(1) เครื่องนุ่งห่มหลับนอน หรือเครื่องใช้ในครัวเรือน โดยประมาณราคารวมกัน ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 285 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง หรือทรัพย์สินดังกล่าว ที่มีราคาเกินกว่าที่กำหนดไว้ตามมาตรา 285 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งเลขาธิการ เห็นควรให้เป็นทรัพย์สินที่ไม่ต้องอยู่ในบังคับแห่งระเบียบนี้โดยคำนึงถึงความจำเป็นตามฐานะของผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครอง

(2) เครื่องมือหรือเครื่องใช้ในการเลี้ยงชีพหรือประกอบวิชาชีพ โดยประมาณรวมกัน ราคาไม่เกินกว่าที่กำหนดไว้ในมาตรา 285 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง หรือทรัพย์สิน ดังกล่าวที่มีราคาเกินกว่าที่กำหนดไว้ตามมาตรา 285 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครองมีคำขอ โดยทำเป็นคำร้องต่อสำนักงานเพื่อขออนุญาตใช้ทรัพย์สิน ดังกล่าวและเลขาธิการเห็นควรให้เป็นทรัพย์สินที่ไม่ต้องอยู่ในบังคับแห่งระเบียบนี้ โดยคำนึงถึงความจำเป็นตามฐานะของผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครอง

(3) วัตถุ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ทำหน้าที่แทนหรือช่วยอวัยวะ ของผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครอง

(4) ทรัพย์สินอย่างใดที่โอนกันไม่ได้ตามกฎหมาย หรือตามกฎหมายย่อมไม่อยู่ใน ความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

ทรัพย์สินของผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครองอันมีลักษณะเป็นของส่วนตัวโดยแท้ เช่น หนังสือสำหรับวงศ์ตระกูล โดยเฉพาะ จดหมายหรือสมุดบัญชีต่าง ๆ นั้น อาจยึดมาตรวจดู เพื่อประโยชน์แห่งการยึดทรัพย์สินได้ถ้าจำเป็น แต่ห้ามมิให้เอาออกขายทอดตลาด

ข้อ 20 การยึดสังหาริมทรัพย์มีรูปร่างและอสังหาริมทรัพย์ ย่อมครอบคลุมไปถึงดอกผล แห่งทรัพย์สินนั้นด้วย เว้นแต่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

ข้อ 21 ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองจะต้องดำเนินการยึดทรัพย์สินในระหว่าง พระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตกในวันทำการปกติของสำนักงาน เว้นแต่ในกรณีมีเหตุฉุกเฉินอย่างยิ่ง จะทำการยึดทรัพย์สินในวันหยุดทำการของสำนักงานก็ได้ โดยได้รับอนุญาตจากเลขาธิการ

ข้อ 22 ในกรณีที่คำสั่งให้ยึดทรัพย์สินได้ระบุเฉพาะเจาะจงให้ยึดทรัพย์สินสิ่งใด ให้ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองยึดแต่เฉพาะทรัพย์สินสิ่งนั้น

ข้อ 23 ก่อนทำการยึดทรัพย์สิน ให้ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) พิจารณาตรวจสอบให้แน่ชัดว่าจะต้องยึดทรัพย์สินของผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครองหรือไม่ และจำนวนราคาทรัพย์สินที่จะยึดได้ตามกฎหมายมีประมาณเท่าใด

(2) แสดงคำสั่งให้ยึดทรัพย์สินต่อผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครอง หรือบุคคลที่ระบุไว้ในคำสั่งให้ยึดทรัพย์สิน ถ้าไม่ปรากฏตัวบุคคลดังกล่าวให้แสดงต่อบุคคลที่อยู่ในสถานที่นั้นและปิดประกาศยึดทรัพย์สินไว้ ณ สถานที่ที่ยึดทรัพย์สิน

ข้อ 24 ในการดำเนินการบังคับทางปกครอง ให้ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อร่วมไปดำเนินการยึดทรัพย์สินด้วย และให้ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองนำคำสั่งให้ยึดทรัพย์สินกับเครื่องมือไปพร้อมกับอุปกรณ์สำหรับการยึดทรัพย์สินด้วย

เลขาธิการอาจกำหนดค่าตอบแทนให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ร่วมดำเนินการยึดทรัพย์สินกับผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองได้

ข้อ 25 ให้ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุภาพและระมัดระวังไม่ให้เกิดความเสียหายเกินกว่าที่จำเป็น

ข้อ 26 การยึดทรัพย์สินที่มีทะเบียน เช่น รถยนต์ เครื่องจักร ให้ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองแจ้งการยึดไปยังนายทะเบียนแห่งทรัพย์สินนั้น

ข้อ 27 ถ้าจะยึดที่ดิน ให้ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองดำเนินการให้ได้เอกสารสิทธิในที่ดินหรือสำเนาซึ่งเจ้าพนักงานที่ดินรับรอง เพื่อตรวจสอบจำลองแผนที่หลังโฉนดที่ดินว่าเป็นที่ดินแปลงเดียวกันหรือไม่ หากเชื่อได้ว่าเป็นที่ดินแปลงเดียวกันแล้ว ให้บันทึกการยึดโดยบรรยายให้เห็นสภาพและทำเลที่ตั้งของที่ดินในรายการยึดที่ดิน

ข้อ 28 ถ้าที่ดินที่ยึดนั้นมีสิ่งปลูกสร้างของผู้อื่นปลูกอยู่ ให้ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองบันทึกถ้อยคำของเจ้าของสิ่งปลูกสร้างนั้น ๆ ให้ปรากฏว่ามีสิทธิในที่ดินอย่างไร เช่น สิทธิเหนือพื้นดินหรือสิทธิตามสัญญาเช่า เป็นต้น

ข้อ 29 การยึดเรือน โรง หรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ให้ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองบันทึกการยึดโดยบรรยายให้เห็นสภาพของสิ่งนั้น ๆ เช่น พื้น ฝาผนัง ประตู หน้าต่าง เสา เครื่องบน และหลังคา วัสดุชนิดใด มีกี่ชั้น กี่ห้อง ขนาดกว้างยาวสูงเท่าใด เก่าหรือใหม่เพียงใด เลขทะเบียนเท่าไร ถ้าเป็นสถานที่ให้เช่า ค่าเช่าเป็นจำนวนเท่าใด เป็นต้น

ข้อ 30 ให้ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองแสดงให้เห็นโดยชัดแจ้งตามวิธีที่เห็นสมควร ว่าได้มีการยึดทรัพย์สินแล้ว เช่น

(1) การยึดสิ่งของ ให้ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองปิดหรือผูกแผ่นเลขหมาย บนสิ่งของที่ยึดให้ตรงตามบัญชีทรัพย์สิน ถ้าสามารถเก็บรวมเข้าหีบหรือตู้ได้ก็ให้รวมไว้ แล้วปิดหีบหรือตู้ และปิดเครื่องหมายแสดงการยึด

(2) การยึดที่ดิน ห้องชุด เรือยนต์ โรง หรือสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ ให้ปิดประกาศหรือทำเครื่องหมายไว้

ข้อ 31 ในการยึดทรัพย์สิน ให้ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองจัดทำบันทึกรายงาน การดำเนินการโดยสังเขป หากมีพฤติการณ์หรือเหตุการณ์ที่สมควรบันทึกไว้เป็นหลักฐานก็ให้บันทึกไว้ แล้วอ่านบันทึกนั้นให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครอง ผู้มีส่วนได้เสีย บุคคล ที่อยู่ ณ ที่ยึด ฟังแล้วให้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานด้วย ถ้าผู้ใดไม่ยอมลงลายมือชื่อ ให้บันทึกว่า อ่านให้ฟังแล้วไม่ยอมลงลายมือชื่อ พร้อมกับลงลายมือชื่อผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองและ พยานรับรองไว้

ข้อ 32 ให้ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองจัดทำบัญชีทรัพย์สินที่ยึด โดยแสดง รายละเอียดไว้ เช่น ชื่อ ประเภท จำนวน ขนาด น้ำหนัก สภาพและราคาประเมินแห่งทรัพย์สิน เป็นต้น ตามลำดับหมายเลข

ข้อ 33 การจดบัญชีทรัพย์สิน ถ้าเป็นทรัพย์สินหลายสิ่งราคาเล็กน้อย จะมีมัดรวม หรือกองรวมกันแล้วจดเป็นเลขหมายเดียวกันก็ได้

ข้อ 34 เมื่อทำการยึดทรัพย์สินของผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครองแล้ว ให้แจ้งรายการยึดและราคาประเมินให้ผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครองทราบ และถ้าทรัพย์สินที่ยึด มีผู้ถือกรรมสิทธิ์ร่วมให้แจ้งการยึดให้ผู้ถือกรรมสิทธิ์ร่วมทราบด้วย

หากไม่สามารถกระทำตามความในวรรคก่อนได้ ให้ปิดประกาศแจ้งการยึดไว้ ณ สถานที่ที่ยึด หรือประกาศแจ้งการยึดทางหนังสือพิมพ์รายวันไม่น้อยกว่าสามวัน

ถ้าทรัพย์สินที่ยึดเป็นที่ดินและห้องชุด ให้แจ้งการยึดนั้นให้เจ้าพนักงานที่ดินท้องที่ ที่ที่ดินตั้งอยู่ทราบเพื่อบันทึกการยึดไว้ในทะเบียน

ข้อ 35 เมื่อดำเนินการตามข้อ 34 แล้วเสร็จ ให้ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครอง รายงานผลการยึดทรัพย์สินพร้อมบัญชีทรัพย์สินที่ยึดต่อเลขาธิการ

ข้อ 36 ภายหลังจากมีประกาศหรือคำสั่งให้ยึดทรัพย์สินแล้ว แต่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าทรัพย์สินนั้นไม่อาจยึดได้ตามกฎหมาย ให้ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองรายงานต่อเลขาธิการเพื่อพิจารณาสั่งงดการยึดทรัพย์สิน

เมื่อยึดทรัพย์สินแล้วปรากฏในภายหลังว่าทรัพย์สินที่ยึดนั้นเป็นของบุคคลอื่น ให้ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองแจ้งให้เลขาธิการทราบเพื่อพิจารณาดำเนินการเพิกถอนการยึดทรัพย์สินนั้น

ส่วนที่ 2

วิธีการประเมินราคาทรัพย์สิน

ข้อ 37 การประเมินราคาทรัพย์สินบางประเภท หากมีความจำเป็นต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและประเมินราคา ให้ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองเสนอเลขาธิการเพื่อแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญได้

ข้อ 38 การประเมินราคาที่ดินพึงพิจารณาตามหลักเกณฑ์เหล่านี้ประกอบกัน คือ

(1) ราคาซื้อขายกันในท้องตลาดโดยคำนึงถึงสภาพแห่งที่ดินนั้นว่าเป็นที่ดินประเภทใด เช่น ที่อยู่อาศัย ที่โรงงาน ที่ให้บริการหรือค้าขาย ที่สวน ที่นา ที่ไร่ เป็นต้น และที่ดินนั้นอยู่ในทำเลอย่างไร เช่น อยู่ในทำเลค้าขาย อยู่ติดถนนหรือแม่น้ำลำคลองหรือไม่ รอยนต์เข้าถึงหรือไม่ หากเป็นที่ให้เช่า มีผลประโยชน์หรือรายได้มากน้อยเพียงใด

(2) ราคาที่ดินบริเวณใกล้เคียง ซึ่งเคยมีการขายทอดตลาดไปแล้ว

(3) ราคาซื้อขาย หรือจ้างง หรือขายฝากครั้งสุดท้ายของที่ดินที่ยึด และที่ดินข้างเคียง

(4) ราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน

ข้อ 39 การประเมินราคาทรัพย์สินนอกจากที่ดิน ให้ประเมินตามราคาซื้อขายในท้องตลาดตามสภาพความเก่าใหม่ของทรัพย์สินนั้น ๆ

ข้อ 40 การประเมินราคาทรัพย์สินที่มีการจ้างงหรือจำหน่ายไปปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ 38 และข้อ 39 แต่ให้หมายเหตุไว้ด้วยว่าจ้างงหรือจำหน่ายเมื่อใด ต้นเงินเท่าใด เพื่อประกอบดุลพินิจในการขายทอดตลาด

ข้อ 41 หากเลขธิการเห็นว่าราคาทรัพย์สินที่ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองประเมินไม่เหมาะสม หรือผู้มีส่วนได้เสียในการยึดทรัพย์สินร้องขอ โดยมีเหตุอันสมควร เลขธิการอาจมีคำสั่งให้ทำการประเมินราคาทรัพย์สินใหม่ก็ได้

กรณีประเมินราคาตามคำร้องขอของผู้มีส่วนได้เสียในการยึดทรัพย์สินให้ผู้ร้องขอเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย

ส่วนที่ 3

การคัดค้านการยึดทรัพย์สิน

ข้อ 42 ถ้าบุคคลใดจะยื่นคำร้องคัดค้านการยึดทรัพย์สิน โดยกล่าวอ้างว่า ผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครองไม่ใช่เจ้าของทรัพย์สินที่ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองได้ยึดไว้ ก่อนนำทรัพย์สินดังกล่าวออกขายทอดตลาด บุคคลนั้นอาจยื่นคำร้องขอต่อเลขธิการเพื่อให้มีคำสั่งปล่อยทรัพย์สินดังกล่าว

ให้ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองงดการขายทอดตลาดหรือจำหน่ายทรัพย์สินดังกล่าวไว้ ในระหว่างรอคำวินิจฉัยชี้ขาดของเลขธิการ เว้นแต่

(1) หากมีพยานหลักฐานเบื้องต้นแสดงว่าคำร้องขอนั้น ไม่มีมูลและยื่นเข้ามาเพื่อประวิงเวลาให้ล่าช้า เลขธิการอาจสั่งให้ผู้ร้องวางเงินต่อสำนักงานในเวลาที่กำหนดตามจำนวนเงินที่เห็นสมควรเพื่อประกันความเสียหายใด ๆ ที่อาจได้รับเนื่องจากเหตุที่เน้นซ้ำในการขายทอดตลาด อันเกิดแต่การยื่นคำร้องขอนั้น ถ้าผู้ร้องไม่ปฏิบัติตามเช่นว่านั้น ให้เลขธิการยกคำร้องขอนั้นเสีย

(2) ถ้าทรัพย์สินที่พิพาทนั้นเป็นสังหาริมทรัพย์และมีพยานหลักฐานเบื้องต้นแสดงว่า คำร้องขอนั้น ไม่มีเหตุผลอันควรฟัง หรือถ้าปรากฏว่าทรัพย์สินที่ยึดเป็นสังหาริมทรัพย์ที่เก็บไว้นานไม่ได้ เลขธิการอาจสั่งให้ขายทอดตลาดหรือจำหน่ายทรัพย์สินนั้น โดยไม่ชักช้า

ส่วนที่ 4

การเก็บรักษาทรัพย์สินที่ยึด

ข้อ 43 ทรัพย์สินที่ยึดไว้แล้วให้นำมาเก็บรักษาไว้ที่สำนักงาน หรือ ณ สถานที่ที่เลขธิการกำหนด แต่ถ้าเป็นอสังหาริมทรัพย์ หรือสิ่งของอื่นซึ่งลำบากต่อการขนย้ายให้มอบแก่บุคคลที่สมควรเป็นผู้ดูแลรักษาไว้

การมอบทรัพย์สินที่ยึดให้บุคคลอื่นดูแลรักษาให้ถือหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

- (1) ถ้าผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครองยอมรับรักษาทรัพย์สินที่ยึด และผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองเห็นสมควรจะมอบทรัพย์สินนั้นให้ผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครองเป็นผู้ดูแลรักษาก็ได้
- (2) ถ้าผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครองไม่รับรักษาทรัพย์สินที่ยึด เมื่อผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองเห็นสมควรจะมอบทรัพย์สินไว้ในความดูแลของบุคคลอื่นซึ่งครอบครองทรัพย์สินนั้นอยู่ก็ได้
- (3) ถ้าไม่สามารถปฏิบัติตาม (1) และ (2) ได้ ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองจะเช่าสถานที่เก็บทรัพย์สินและจ้างคนดูแลรักษาทรัพย์สินนั้นไว้ก็ได้

ข้อ 44 ให้ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองจดบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการเก็บรักษาทรัพย์สิน ค่าใช้จ่ายในการยึดทรัพย์สิน ค่าเช่าสถานที่เก็บทรัพย์สิน และค่าจ้างดูแลรักษาทรัพย์สินไว้ในรายการยึดทรัพย์สิน

ข้อ 45 ให้ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองปฏิบัติตามวิธีการที่กำหนดไว้ในคำสั่งว่าด้วยการพัสดุของสำนักงาน ในกรณีดังต่อไปนี้

- (1) กรณีที่มีเหตุจำเป็นต้องมีการมอบทรัพย์สินที่ยึดไว้ในความดูแลของบุคคลอื่น
- (2) กรณีที่มีการเช่าสถานที่เพื่อเก็บรักษาทรัพย์สิน

ข้อ 46 ในกรณีที่ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เอาไปเสีย ทำให้สูญหาย ทำให้เสื่อมค่า ทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งทรัพย์สินที่ยึด ให้ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองรายงานให้เลขาธิการทราบเพื่อร้องทุกข์ให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีแก่ผู้กระทำผิด

หมวด 4

การอายัดทรัพย์สิน

ส่วนที่ 1

วิธีการอายัดทรัพย์สิน

ข้อ 47 เมื่อเลขาธิการมีคำสั่งให้อายัดทรัพย์สินแล้ว ให้ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองแจ้งคำสั่งให้อายัดทรัพย์สินให้ผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครองและบุคคลภายนอกซึ่งต้องส่งมอบทรัพย์สินนั้นทราบ

ข้อ 48 ในการอายัดทรัพย์สิน ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองต้องยึด บรรดาเอกสารทั้งปวงที่ให้สิทธิแก่ผู้อยู่ใต้บังคับคำสั่งทางปกครองในอันที่จะได้รับมอบ หรือ รับโอนทรัพย์สินหรือสิทธิหรือได้รับชำระเงิน

ให้นำความใน ส่วนที่ 1 วิธีการยึดทรัพย์สิน ของหมวด 3 การยึดทรัพย์สิน มาใช้กับวิธีการอายัดทรัพย์สินโดยอนุโลม

ข้อ 49 ถ้าจะอายัดหลักทรัพย์หรือตราสารทางการเงินอื่นใดที่มีหลักฐาน การแสดงสิทธิในหลักทรัพย์หรือตราสารทางการเงินนั้น ให้ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองดำเนินการ เพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานการแสดงสิทธิดังกล่าว

ข้อ 50 ห้ามอายัดทรัพย์สินของผู้อยู่ใต้บังคับคำสั่งทางปกครอง ดังต่อไปนี้

(1) เบี้ยเลี้ยงชีพซึ่งกฎหมายกำหนดไว้ และเงินรายได้เป็นคราว ๆ อันบุคคลภายนอก ใด้ยกให้เพื่อเลี้ยงชีพเป็นจำนวนรวมกัน ไม่เกินเดือนละห้าหมื่นบาท หรือตามจำนวนที่เลขาธิการ เห็นตามสมควร โดยคำนึงถึงความจำเป็นตามฐานะของผู้อยู่ใต้บังคับคำสั่งทางปกครอง

(2) เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ บำเหน็จ และเบี้ยหวัดหรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกัน ของข้าราชการ เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างในหน่วยราชการ และเงินสงเคราะห์ บำนาญ หรือบำเหน็จ ที่หน่วยราชการ ได้จ่ายให้แก่คู่สมรสหรือญาติที่ยังมีชีวิตของบุคคลเหล่านั้น

(3) เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ ค่าชดใช้เงินสงเคราะห์หรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกัน ของพนักงาน ลูกจ้าง หรือคนงานนอกจากที่กล่าวไว้ใน (2) ที่นายจ้างจ่ายให้แก่บุคคลเหล่านั้น หรือคู่สมรส หรือญาติที่ยังมีชีวิตของบุคคลเหล่านั้น เป็นจำนวนรวมกัน ไม่เกินเดือนละห้าหมื่นบาท หรือตามจำนวนที่เลขาธิการเห็นตามสมควร โดยคำนึงถึงความจำเป็นตามฐานะของผู้อยู่ใต้บังคับ คำสั่งทางปกครอง

(4) เงินฉดปณกิจสงเคราะห์ที่ผู้อยู่ใต้บังคับคำสั่งทางปกครอง ได้รับอันเนื่องมาแต่ ความตายของบุคคลอื่น เป็นจำนวนตามที่จำเป็นในการดำเนินการฉดปณกิจศพตามฐานะของผู้ฉดาย ที่เลขาธิการเห็นสมควร

ส่วนที่ 2

การคัดค้านการอายัดทรัพย์สิน

ข้อ 51 ถ้าบุคคลภายนอกซึ่งต้องส่งมอบทรัพย์สินปฏิเสธหรือโต้แย้งหนี้ที่เรียกร้อง เอมแก่ตน หรือไม่ส่งมอบทรัพย์สินตามคำสั่งอายัดทรัพย์สิน ให้ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครอง ทำการตรวจสอบ หากปรากฏว่าหนี้ที่เรียกร้องมีอยู่จริงให้ออกคำสั่งให้บุคคลนั้นปฏิบัติตามคำสั่ง

ให้อายัดทรัพย์สินภายในเวลาที่กำหนดอีกครั้ง ถ้าบุคคลดังกล่าวไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ให้ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองรายงานให้เลขาธิการทราบเพื่อพิจารณาดำเนินการฟ้องคดีกับบุคคลดังกล่าว

ถ้าบุคคลใดจะยื่นคำร้องคัดค้านการอายัดทรัพย์สิน โดยกล่าวอ้างว่าผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครองไม่ใช่เจ้าหน้าที่ในสิทธิเรียกร้องที่ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองได้อายัดไว้ ก่อนนำเงินมาชำระหนี้แก่สำนักงาน หรือนำทรัพย์สินออกขายทอดตลาด หรือดำเนินการโดยวิธีอื่น บุคคลนั้นอาจยื่นคำร้องขอต่อเลขาธิการ เพื่อให้มีคำสั่งปล่อยเงินหรือทรัพย์สินเช่นว่านั้น ทั้งนี้ ให้นำความในส่วนที่ 3 การคัดค้านการยึดทรัพย์สิน ของหมวด 3 การยึดทรัพย์สิน มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ 3

การจัดการทรัพย์สินที่อายัด

ข้อ 52 เมื่อมีการส่งมอบทรัพย์สินตามสิทธิเรียกร้องที่ถูกอายัดนั้นให้แก่ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองแล้ว ให้นำทรัพย์สินนั้นออกขายโดยวิธีการขายทอดตลาด เว้นแต่

(1) ถ้าเป็นเงินฝากที่เปิดบัญชีไว้กับสถาบันการเงิน ซึ่งเป็นของผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครอง หากได้มีการส่งมอบเงินตามสิทธิเรียกร้องที่ถูกอายัดนั้นให้แก่ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองแล้ว ให้นำเงินจำนวนดังกล่าวมาชำระเป็นค่าปรับทางปกครอง ค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายในการอายัดทรัพย์สิน และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(2) ถ้าเป็นหลักทรัพย์ และตราสารทางการเงินอื่นใด ซึ่งเป็นของผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครอง (ออกให้แก่ผู้ถือหรือออกในนามของผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครอง) เมื่อได้มีการส่งมอบหลักทรัพย์ และตราสารทางการเงินนั้นให้แก่ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองแล้ว ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองอาจเสนอต่อเลขาธิการ เพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้จำหน่ายสิ่งเหล่านั้นตามราคาที่มีการซื้อขายในวันที่ขาย ณ ตลาดหรือสถานที่ซื้อขายที่มีราคาอ้างอิง

(3) ถ้าเป็นตราสารทางการเงินอื่นใดที่ไม่มีราคาที่มีการซื้อขายในวันที่ขาย ณ ตลาดหรือสถานที่ซื้อขายที่มีราคาอ้างอิง ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองอาจเสนอให้เลขาธิการมีคำสั่งอนุญาตจำหน่ายตามราคาที่ปรากฏในตราสาร หรือราคาต่ำกว่านั้นตามที่เลขาธิการเห็นสมควร ถ้าเลขาธิการไม่อนุญาต ให้นำตราสารนั้นออกขายทอดตลาด

(4) ถ้าการจำหน่ายสิทธิเรียกร้องที่ถูกอายัดนั้น กระทำได้โดยยากเนื่องจากการชำระหนี้ นั้นต้องอาศัยการชำระหนี้ตอบแทนหรือมีเหตุอื่นอันจะทำให้การชำระหนี้ นั้นล่าช้าออกไปและอาจเกิดความเสียหายขึ้นได้ เมื่อบุคคลผู้มีส่วนได้เสียหรือผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองร้องขอ เลขาธิการ อาจมีคำสั่งให้จำหน่ายโดยวิธีอื่นก็ได้

ให้นำความในส่วนที่ 4 การเก็บรักษาทรัพย์สินที่ยึด ของหมวด 3 การยึดทรัพย์สิน มาใช้กับการจัดการทรัพย์สินที่อายัดโดยอนุ โลม

หมวด 5

การขายทอดตลาดทรัพย์สิน

ส่วนที่ 1

วิธีการขายทอดตลาดทรัพย์สิน

ข้อ 53 ในการขายทอดตลาดทรัพย์สิน ให้มีคณะกรรมการจัดการขายทอดตลาด คณะหนึ่งเรียกโดยย่อว่า “คณะกรรมการ” ซึ่งเลขานุการแต่งตั้งจากพนักงานของสำนักงานไม่น้อยกว่า สามคน โดยให้มีพนักงานตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการฝ่ายเป็นประธานคณะกรรมการ หากจำเป็น เลขานุการจะแต่งตั้งบุคคลอื่นที่เห็นสมควรเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการด้วยก็ได้ เพื่อดำเนินการ ขายทอดตลาดทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดไว้

ข้อ 54 ให้ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองจัดทำรายงานขออนุญาตขายทอดตลาด ทรัพย์สินพร้อมทั้งแนบเอกสารที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเสนอความเห็นว่าการขายทอดตลาดทรัพย์สิน ไว้ในรายงานพร้อมทั้งเสนอให้เลขานุการลงนามในคำสั่งให้ขายทอดตลาดทรัพย์สินภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินเสร็จสิ้น

ข้อ 55 เมื่อเลขานุการมีคำสั่งให้ขายทอดตลาดทรัพย์สินแล้ว ให้ผู้ดำเนินการบังคับ ทางปกครองจัดทำประกาศเรื่องขายทอดตลาดทรัพย์สิน โดยแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ที่จะขาย เช่น ชื่อเจ้าของทรัพย์สิน วัน เวลา สถานที่ที่จะขาย ชื่อ ประเภท ลักษณะ จำนวน ขนาด น้ำหนัก และภาระติดพันเกี่ยวกับทรัพย์สินนั้น ๆ เป็นต้น ถ้าเป็นที่ดินให้แจ้งเนื้อที่ อาณาเขตกว้างยาว ชื่อเจ้าของที่ดินข้างเคียง สถานที่ตั้ง พร้อมทั้งแผนที่สังเขป เสนอประธานคณะกรรมการเพื่อลงนาม

ข้อ 56 เมื่อประธานคณะกรรมการกำหนดสถานที่ดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สิน และได้ลงนามในประกาศเรื่องขายทอดตลาดทรัพย์สินแล้ว ให้ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองจัดส่งประกาศ เรื่องขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้นแก่ผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครองและผู้มีส่วนได้เสีย ทั้งปิดประกาศ ไว้โดยเปิดเผย ณ สถานที่ที่จะขาย สถานที่ที่ทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ ที่ชุมนุมชน และสถานที่ราชการ อันเห็นสมควร ก่อนกำหนดวันขายไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

ในกรณีที่ประธานคณะกรรมการเห็นสมควรจะลงประกาศโฆษณาการขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้นในหนังสือพิมพ์รายวัน หรือทางวิทยุกระจายเสียง หรือทางโทรทัศน์ หรือทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ก่อนกำหนดวันขายไม่น้อยกว่าเจ็ดวันก็ได้

ข้อ 57 การกำหนดวันขายทอดตลาดในประกาศเรื่องขายทอดตลาดทรัพย์สินให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) ที่ดิน หรือที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง กำหนดวันขายเมื่อพ้นสามสิบวันนับแต่วันที่ลงประกาศเรื่องขายทอดตลาดทรัพย์สินแต่ไม่เกินเก้าสิบวัน

(2) โรงเรือน สิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ และทรัพย์สินอื่น กำหนดวันขายเมื่อพ้นยี่สิบวันนับแต่วันที่ลงประกาศเรื่องขายทอดตลาดทรัพย์สินแต่ไม่เกินสามสิบวัน

ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนคณะกรรมการอาจขายทอดตลาดทรัพย์สินได้เมื่อพ้นระยะเวลาอย่างน้อยห้าวันนับแต่วันที่ยึดทรัพย์สินเสร็จสิ้น ทั้งนี้ ไม่ให้นำข้อ 56 มาใช้บังคับกับกรณีนี้

ในกรณีของสดหรือของเสียหายให้นำออกขายได้ทันที หรือดำเนินการโดยวิธีอื่นตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร โดยไม่ต้องนำข้อ 55 และข้อ 56 มาใช้บังคับแก่กรณีดังกล่าว

เมื่อประกาศขายทอดตลาดทรัพย์สินไปแล้ว หากมีความจำเป็นคณะกรรมการอาจเลื่อนหรืองดการขายทอดตลาดทรัพย์สินก็ได้

ข้อ 58 การขายทอดตลาดทรัพย์สิน ให้คณะกรรมการถือปฏิบัติ ดังนี้

(1) การขายทอดตลาดทรัพย์สินที่ติดจำนอง ให้มีหนังสือแจ้งให้ผู้รับจำนองทราบถึงวัน เวลา และสถานที่ที่จะทำการขายทอดตลาด พร้อมทั้งให้สอบถามผู้รับจำนองถึงรายละเอียดของภาระจำนอง เช่น ต้นเงิน ดอกเบี้ยที่ค้างชำระ ตลอดจนวิธีการขายทอดตลาดว่าจะให้ขายโดยติดจำนองหรือปลอดจำนอง ถ้าผู้รับจำนองไม่แจ้งให้ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ ก็ให้ขายทรัพย์สินโดยติดจำนอง ในกรณีที่ได้รับแจ้งจากผู้รับจำนองให้ขายทรัพย์สินโดยปลอดจำนอง คณะกรรมการอาจพิจารณาให้ขายทรัพย์สินโดยติดจำนองก็ได้เมื่อได้รับอนุญาตจากเลขานุการ

การขายทรัพย์สินอย่างติดจำนอง ให้แสดงรายชื่อผู้รับจำนองพร้อมทั้งต้นเงินและดอกเบี้ยที่ยังค้างชำระจนถึงวันขาย และข้อความว่าผู้ใดซื้อทรัพย์สินนั้นต้องรับภาระจำนองติดไปด้วยไว้ในประกาศเรื่องขายทอดตลาดทรัพย์สิน โดยชัดเจน

การขายทอดตลาดทรัพย์สินโดยปลอดจำนอง การกำหนดราคาขายให้พิจารณาถึงต้นเงิน ดอกเบี้ยจำนอง ซึ่งยังค้างชำระแก่ผู้รับจำนองจนถึงวันขาย พร้อมทั้งค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายในการยึดและขายทอดตลาด และเงินที่ผู้ซื้อได้บังคับคำสั่งทางปกครองต้องชำระ ถ้าคาดหมายว่าเงินที่ได้

จากการขายทอดตลาดไม่อาจปลดเปลื้องหนี้ได้ หรือหากขายทอดตลาดแล้ว เจ้าหนี้จำนองจะได้รับเงินจากการขายทอดตลาดไปทั้งหมด ก็ให้แจ้งการขายทอดตลาดและรายงานเลขธิการพิจารณาสั่งการเป็นราย ๆ ไป

การขอรับชำระหนี้ของผู้รับจำนอง ให้ถือหนังสือตอบรับของผู้รับจำนองเป็นคำขอรับชำระหนี้จำนอง ก่อนจ่ายเงินชำระหนี้จำนองพร้อมดอกเบี้ยต้องตรวจสอบให้แน่ชัดเสียก่อนว่าหนี้จำนองและดอกเบี้ยเป็นหนี้บริสุทธิที่จะได้รับชำระหนี้ก่อนเจ้าหนี้สามัญหรือไม่และผู้รับจำนองได้ปลดหนี้จำนองให้แล้ว พร้อมทั้งให้ขอใบรับยึดถือ ไว้เป็นหลักฐานในการชำระหนี้จำนองพร้อมดอกเบี้ยด้วย จึงจะจ่ายเงินให้แก่ผู้รับจำนองได้

(2) ถ้าทรัพย์สินที่จะขายทอดตลาดเป็นผู้ริบภัย กำป็นเหล็ก หีบ หรือที่เก็บของอื่น ให้คณะกรรมการจัดการเปิดเสียก่อน จึงจะขายทอดตลาดได้

(3) การขายทอดตลาดทรัพย์สินประเภทซึ่งผู้ยึดถือครอบครองจะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานตามกฎหมายเสียก่อน เช่น อาวุธปืน เป็นต้น ให้ผู้ซื้อวางมัดจำไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละสิบห้าของราคาซื้อ และให้ผู้ซื้อจัดการนำใบอนุญาตมาแสดงภายในสามสิบวัน พร้อมทั้งชำระเงินที่ค้างให้ครบถ้วน ถ้าพ้นกำหนดนี้แล้วผู้ซื้อไม่สามารถนำใบอนุญาตมาแสดงได้ ก็ให้รับเงินมัดจำนั้นและให้จัดการขายทอดตลาดใหม่ได้

(4) การขายทอดตลาดทรัพย์สินหลายสิ่งให้ปฏิบัติ ดังนี้

(ก) ให้แยกขายทีละสิ่งต่อเนื่องกัน แต่คณะกรรมการมีอำนาจ

1. จัดสังหาริมทรัพย์ซึ่งมีราคาเล็กน้อยรวมขายเป็นกอง ๆ ได้
2. จัดสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์สองสิ่งหรือกว่านั้นขึ้นไป

รวมขายไปด้วยกันได้ ในเมื่อเป็นที่คาดหมายว่าเงินรายได้จากการขายจะเพิ่มขึ้นเพราะเหตุนั้น

(ข) ในการขายอสังหาริมทรัพย์รายใหญ่และทรัพย์สินนั้นอาจแบ่งแยกออกเป็นส่วน ๆ ได้ คณะกรรมการมีอำนาจขายทรัพย์สินนั้นเป็นส่วน ๆ ได้ ในเมื่อเป็นที่คาดหมายว่าเงินรายได้ทั้งหมดจะเพิ่มขึ้นเพราะเหตุนั้น

(ค) การขายทรัพย์สินหลายสิ่งด้วยกัน คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดลำดับที่จะขายทรัพย์สินนั้นได้

(ง) บุคคลผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์สินที่จะขายทอดตลาด อาจร้องขอให้คณะกรรมการรวมหรือแยก หรือให้ขายทรัพย์สินนั้นตามลำดับที่กำหนดไว้ หรือจะร้องคัดค้านการขายของคณะกรรมการใน (ก) ถึง (ค) ก็ได้ ในกรณีที่คณะกรรมการไม่ยอมปฏิบัติตามคำร้องขอหรือคัดค้านเช่นนั้น ผู้มีส่วนได้เสียจะยื่นคำขอต่อเลขธิการ โดยทำเป็นคำร้องภายในเจ็ดวันนับแต่วันปฏิเสธรเพื่อขอให้มีการสั่งชี้ขาดในเรื่องนั้นก็ได้

ข้อ 59 วิธีการขายทอดตลาดทรัพย์สิน ให้คณะกรรมการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- (1) ก่อนเริ่มขายทอดตลาดทรัพย์สิน ให้ปักธงเครื่องหมายการขายทอดตลาด และอ่านประกาศเรื่องขายทอดตลาดทรัพย์สิน ณ สถานที่ขาย โดยเปิดเผย
- (2) คณะกรรมการจะใช้ผู้หนึ่งผู้ใดเข้าสู้ราคาในการขายทอดตลาดทรัพย์สิน ที่ตนเป็นผู้จัดการขายไม่ได้
- (3) เมื่อคณะกรรมการเห็นว่าทรัพย์สินที่ทำการขายทอดตลาดมีมูลค่าสูงมาก หรือมีผู้ใดจะสู้ราคาโดยไม่สุจริต หรือไม่สามารถจะชำระราคาได้ ให้คณะกรรมการจัดให้มีการวางหลักประกันที่เชื่อถือได้ตามที่เห็นสมควร
- (4) การขายทอดตลาดทรัพย์สิน ให้ผู้ทอดตลาดแสดงความตกลงขายด้วยวิธีเคาะไม้ หรือแสดงกิริยาอย่างใดอย่างหนึ่งตามจารีตประเพณีในการขายทอดตลาด ถ้ายังไม่ได้แสดงเช่นนั้น ผู้สู้ราคา จะถอนคำสู้ราคาก็ได้

(5) ให้ผู้ทอดตลาดร้องขานจำนวนเงินที่มีผู้สู้ราคาครั้งที่หนึ่ง และกล่าวคำว่า “หนึ่ง” สามถึงสี่หน ถ้าไม่มีผู้สู้ราคาสูงขึ้น ให้เปลี่ยนร้องขานจำนวนเงินนั้นเป็นครั้งที่สอง และกล่าวคำว่า “สอง” อีกสามถึงสี่หน เมื่อไม่มีผู้สู้ราคาสูงกว่านั้น และผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับทางปกครอง ไม่คัดค้านราคา และคณะกรรมการเห็นว่าได้ราคาพอสมควร ก็ให้ผู้ทอดตลาดกล่าวคำว่า “สาม” พร้อมกับเคาะไม้หรือแสดงกิริยาอย่างใดอย่างหนึ่งตามจารีตประเพณีในการขายทอดตลาด แต่ถ้าก่อน

เคาะไม้หรือแสดงกิริยาดังกล่าวมีผู้สู้ราคาสูงขึ้น ไปอีก ก็ให้ร้องขานราคานั้นตั้งต้นใหม่ตามลำดับ ในกรณีผู้มีส่วนได้เสียคนใดคนหนึ่งคัดค้านราคา ให้คณะกรรมการเลื่อน การขายออกไปนัดหนึ่ง และในนัดต่อไป หากราคาที่มีผู้เสนอ ไม่ต่ำกว่าราคาที่เสนอไว้ในครั้งก่อน และคณะกรรมการเห็นว่า เป็นราคาสมควรขาย ก็ให้ดำเนินการขายทอดตลาด และเคาะไม้ขาย ให้แก่ผู้เสนอราคาสูงสุดดังกล่าว

(6) ถ้าผู้สู้ราคาถอนคำสู้ราคาของตนเสียก่อนที่ผู้ทอดตลาดเคาะไม้ หรือแสดงกิริยา อย่างใดอย่างหนึ่งตามจารีตประเพณีในการขายทอดตลาด ให้ผู้ทอดตลาดตั้งต้นร้องขานราคาใหม่

(7) ในการขายทอดตลาดทรัพย์สิน ให้คณะกรรมการบันทึกเหตุการณ์ขายทอดตลาด ไว้ทุกครั้ง โดยมีข้อความอย่างน้อย ดังนี้

(ก) จำนวนบุคคลซึ่งมาฟังการขายและสู้ราคา

(ข) ในการสู้ราคาทรัพย์สินประเภทสังหาริมทรัพย์ ให้บันทึกชนิดของทรัพย์สิน ชื่อและราคาของผู้ให้ราคาสูงสุด รวมทั้งชื่อและราคาของผู้ให้ราคาตามลำดับรองลงมาด้วย

กรณีการสู้ราคาทรัพย์สินประเภทสังหาริมทรัพย์ ให้บันทึกชนิดของทรัพย์สิน ชื่อและราคาของผู้ให้ราคาสูงสุดเท่านั้น

(ค) คณะกรรมการขายได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

(ง) คณะกรรมการและผู้ทอดตลาดต้องลงนาม วัน เดือน ปี กำกับไว้ด้วย

ข้อ 60 การปฏิบัติเกี่ยวกับเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สิน มีดังนี้

(1) การขายทอดตลาดทรัพย์สิน เมื่อผู้ทอดตลาดตกลงขายโดยวิธีเคาะไม้ หรือแสดงกิริยาอย่างใดอย่างหนึ่งตามจารีตประเพณีในการขายทอดตลาดแล้ว ผู้ซื้อจะต้องชำระเงินทันที เว้นแต่ทรัพย์สินซึ่งมีราคาตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทขึ้นไป คณะกรรมการอาจผ่อนผันให้ผู้ซื้อวางมัดจำไม่น้อยกว่าร้อยละสิบห้า ของราคาซื้อ และทำสัญญาใช้เงินที่ค้างชำระภายในเวลาไม่เกินสิบห้าวัน นับแต่วันที่ซื้อนั้นก็

(2) ถ้าผู้ซื้อวางมัดจำไว้แล้วไม่ชำระเงินส่วนที่เหลือภายในกำหนดตามสัญญา ให้รีบเงินมัดจำที่ผู้ซื้อวางไว้ และถือว่าเงินมัดจำนั้นเป็นเงินส่วนหนึ่งจากการขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครอง ย่อมนำไปชำระค่าปรับทางปกครอง ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายในการยึด หรืออายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สิน รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่น ๆ โดยให้คณะกรรมการเอาทรัพย์สินนั้นออกขายทอดตลาดใหม่ได้

(3) กรณีผู้ซื้อทรัพย์สินจากการขายทอดตลาดเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์รวม หรือเป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือเป็นเจ้าของนิติกรรมเหนือทรัพย์สินที่ขายทอดตลาด การชำระราคานั้น จะขอหักส่วนได้ของตนออกจากราคาซื้อก็ได้

ข้อ 61 เมื่อการขายทอดตลาดบริบูรณ์โดยผู้ทอดตลาดตกลงขายโดยวิธีเคาะไม้ หรือแสดงกิริยาอย่างใดอย่างหนึ่งตามจารีตประเพณีในการขายทอดตลาดแล้ว ถ้าผู้ซื้อไม่ชำระเงินหรือไม่วางเงินมัดจำตามสัญญา ให้คณะกรรมการเอาทรัพย์สินนั้นออกขายทอดตลาดซ้ำอีก และแจ้งให้ผู้ซื้อเดิมทราบกำหนดวัน เวลาขายด้วย เมื่อขายได้เงินเท่าใด โดยหักค่าธรรมเนียมค่าใช้จ่ายแล้ว ยังไม่คุ้มราคาค่าขายทอดตลาดครั้งก่อน ให้จัดการเรียกร้องให้ผู้ซื้อเดิมชำระเงินส่วนที่ยังขาดนั้น

ข้อ 62 ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าราคาซื้อที่มีผู้สุ่ราคาสูงสุดนั้นยังไม่เพียงพอ อาจถอนทรัพย์สินนั้นจากการขายทอดตลาดได้ แล้วดำเนินการประกาศขายใหม่ โดยไม่ต้องขออนุญาตในการขายทอดตลาดอีก

ข้อ 63 เมื่อคณะกรรมการดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินแล้ว ให้คณะกรรมการรายงานผลการขายทอดตลาดนั้นทุกครั้งต่อเลขาธิการ ภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันที่มีการขายทอดตลาด ในกรณีที่ไม้อาจขายทอดตลาดทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดได้ ก็ให้รายงานเลขาธิการทราบเพื่อพิจารณาส่งการต่อไป

ข้อ 64 การขายทอดตลาดทรัพย์สินแต่ละครั้ง เมื่อผู้ซื้อชำระเงินครบถ้วนตามสัญญาแล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

(1) ทรัพย์สินประเภทสังหาริมทรัพย์ ให้คณะกรรมการส่งมอบทรัพย์สินนั้นให้ผู้ซื้อไปได้

(2) ทรัพย์สินประเภทสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์ที่ต้องจดทะเบียนตามกฎหมาย เช่น เรือมีระวางตั้งแต่ห้าตันขึ้นไป แพ สัตว์พาหนะ หรือสังหาริมทรัพย์ประเภทที่จะต้องจดทะเบียนชื่อผู้เป็นเจ้าของ เช่น รถยนต์ เครื่องจักร อาวุธปืน เป็นต้น ให้คณะกรรมการแจ้งแก่พนักงานเจ้าหน้าที่นั้น ๆ จัดการโอนหรือจดทะเบียนให้ต่อไป

ข้อ 65 เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินให้หักเป็นเงินที่ผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครองต้องชำระค่าปรับทางปกครอง ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายในการยึด หรืออายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สิน รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่น ๆ กรณีที่มีเงินเหลือจากการขายทอดตลาดทรัพย์สิน ให้คณะกรรมการส่งคืนเงินที่เหลือนั้นให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับ

ส่วนที่ 2

การคัดค้านการขายทอดตลาดทรัพย์สิน

ข้อ 66 ในกรณีที่ผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครองหรือผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับการขายทอดตลาดทรัพย์สินเห็นว่า การขายทอดตลาดทรัพย์สินไม่ถูกต้องตามระเบียบนี้ ผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครองหรือผู้มีส่วนได้เสียดังกล่าวอาจยื่นคำร้องต่อเลขาธิการขอให้สั่งเพิกถอนการขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้นได้ แต่ต้องดำเนินการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการขายทอดตลาด

หมวด 6

การถอนการบังคับทางปกครอง

ข้อ 67 ให้ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองถอนการบังคับทางปกครองทั้งหมดเมื่อผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครองได้วางเงินต่อผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองเป็นจำนวนพอชำระหนี้ค่าปรับทางปกครอง ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายในการยึด อายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินรวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

ในกรณีที่ผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครองได้วางเงินต่อผู้ดำเนินการบังคับทางปกครอง เป็นจำนวนพอชำระหนี้บางส่วนของค่าปรับทางปกครอง ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายในการยึดอายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สิน รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ให้ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองเสนอต่อเลขาธิการเพื่อพิจารณามีคำสั่งให้ถอนการบังคับทางปกครองบางส่วน

ข้อ 68 เมื่อมีการถอนการบังคับทางปกครองทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองถอนการยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นทั้งหมดหรือบางส่วน แล้วแต่กรณี และคืนทรัพย์สินนั้นแก่ผู้ถูกยึดหรือผู้ถูกอายัดไป และให้แจ้งการถอนการยึดหรืออายัดแก่ผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครอง รวมทั้งบุคคลภายนอกซึ่งต้องส่งมอบทรัพย์สินนั้นด้วย แล้วรายงานให้เลขาธิการทราบ

ข้อ 69 ให้ผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองเรียกเก็บค่าธรรมเนียมผู้ดำเนินการบังคับทางปกครองตามตารางท้ายระเบียบนี้ เมื่อผู้อยู่ได้บังคับคำสั่งทางปกครองชำระครบถ้วนแล้ว จึงถอนการยึด หรืออายัดทรัพย์สิน

ประกาศ ณ วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2557

(นายวรพล โสคติยานุรักษ์)

เลขาธิการ

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์